

LOGICĂ

Ghid de pregătire intensivă pentru Examenul de Bacalaureat

Ghidul este organizat în mai multe secțiuni:

Partea I – teorie, teoreme, definiții, rezultate, exerciții și probleme conformitate cu modelul poziționat pe website-ul www.daw.ro și www.daw-test.ro.

Partea a II-a – model poziționat pe website-ul www.daw-test.ro și www.daw.ro.

Partea a III-a – baremuri de evaluare și de notare extinse, pentru cele 30 de teste, cuprinzând criterii de susținere și rezultate dezirabile, însoțite de exerciții de autoevaluare.

Partea a IV-a – am în vedere să le achiziționeze elevilor deosebită multățime de exerciții și probleme grupate pe ieșiri, adesea în ordinea predare în vigoare, în cadrul programelor de bacalaureat la disciplina Logică, organizată și comunicată.

Partea a V-a – teste suplimentare și rezolvări pentru subiecte propuse pentru examenul de bacalaureat, scriibile online.

In speranță că acest ghid poate contribui la rezolvarea problemelor elevilor care studiază disciplina Logică și să susțină examenul de bacalaureat la Logică, argumentare și comunicare, le dorim tuturor sporită sănătate, rezolvarea testelor și multă succes la examen.

Respect pentru oameni și cărti**CUPRINS**

Cuvânt-înainte	3
Prefată	4
Partea I – Modele de teste	10
Partea a II-a – Model de rezolvare cu argumentare extinsă	101
Partea a III-a – Baremuri de autoevaluare	123
Partea a IV-a – Teste grilă pe lecții cu soluții	244
Partea a V-a – Teste suplimentare cu rezolvări ..... (conform noului model de subiecte BAC 2017)	304
Logică – Glosar	319
Bibliografie	339

Disprezintă o serie de teste de logica și argumentare, care sunt destinate elevilor de liceu și studenților de la facultăți de filozofie și teologie. Aceste teste sunt concepute să ajute la înțelegerea și aplicarea principiilor logicii și argumentării în cadrul studiilor universitare.

Respect pentru oamenii și carti

Este important să respectăm oamenii și să respectăm cărțile. Cărțile sunt surse de cunoaștere și de inspirație. Ele ne pot învăța să luăm decizii bune și să creem un lume mai bună. Respectul este o actitudine pozitivă și constructivă față de ceilalți și față de cunoștințele lor.

PARTEA I

MODELE DE TESTE

În cadrul acestei teste, vom analiza și discuta unele aspecte importante ale logicii și argumentării. Vom începe cu conceptul de termen și extensie, urmat de analiza unei propoziții și a raportului dintre termeni.

În primul rând, vom analiza conceptul de termen și extensie. Termenul este o entitate care se referă la o clasă de obiecte sau evenimente. Extensia este numărul de obiecte sau evenimente care sunt incluse în termen.

Acum, vom discuta despre raportul dintre termeni. Dacă am avea două termeni, A și B, raportul între ei poate fi de tipul "A este subvenție a B" sau "B este subvenție a A". Această relație se numește "relație de subvenție".

Dar nu doar conceptul explicit asemnat am ales să îl prezint în prefață. În plus, am încercat să demonstreze că valoarea deosebită a "Ghidului de pregătire" prin exercițiile și exemplele sale, care sunt un domeniu de aplicație mult mai larg. Ghidul de față nu este important doar pentru un moment din viața noastră și pentru un anumit element de bacalaureat. Dupa rezolvarea exercițiilor din Ghid, veți capăta rezultate cu toate aceste tehnici, proceduri și reguli logice, într-o manieră în mod

eficientă și eficace. Această abordare va vă ajuta să înțelegeți și să rezondați la diverse tipuri de probleme logice și argumentative.

TESTUL 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Prin extensiunea unui termen avem în vedere:
  - cuvântul sau grupul de cuvinte care exprimă noțiunea termenului;
  - proprietățile obiectelor la care se referă termenul;
  - înțelesul termenului;
  - totalitatea obiectelor despre care se afirmă o anumită noțiune.
- Termenul *examen de bacalaureat* este, din punct de vedere extensional:
  - compus;
  - vag;
  - distributiv;
  - pozitiv.
- Termenii *european* și *elev* se află în raport de:
  - încrucișare;
  - ordonare; premise, propoziții, judecăți;
  - contrarietate;
  - identitate.
- Subiectul logic al propoziției *Unele opere de artă sunt tragedii* este:
  - unele opere;
  - opere;
  - opere de artă;
  - tragedii.
- Este un exemplu de propoziție universală afirmativă:
  - Toate persoanele majore au drept de vot;
  - Unele personalități aparțin literaturii universale;
  - Niciun om nu este insectă;
  - Unele propoziții sunt universal-affirmative.

6. În funcție de corectitudinea logică, raționamentele deductive se clasifică în:
- mediate și imediate;
  - valide și nevalide;
  - tari și slabe;
  - ipotetico-disjunctive și disjunctivo-categorice.
7. Demonstrandum-ul este reprezentat de:
- ansamblul de raționamente prin care inferăm teza;
  - forma logică a raționamentului;
  - ansamblul de concluzii din care urmează să conchidem argumentele;
  - propoziția pe care urmează să o dovedim.
8. În cazul inducției complete:
- demonstrăm dintr-o dată cazul general;
  - teza are caracter de ipoteză;
  - obținem întotdeauna adevărul din adevăr;
  - trecem de la general la particular.
9. Sunt caracteristici ale inducției incomplete:
- respectarea principiului raționii suficiente;
  - caracterul amplificator al concluziei în raport cu premisele;
  - examinarea fiecărui element al clasei;
  - certitudinea valorii de adevăr a concluziei.
10. Erorile formale:
- sunt denumite și sofisme;
  - apartin categoriei erorilor de conținut;
  - apar ca urmare a folosirii greșite a termenilor în argumentare;
  - se produc prin încalcarea regulilor de validitate a inferențelor;

SUBIECTUL al II-lea**30 de puncte)**

Se dau următoarele propoziții:

- Unele insecte sunt carnivore.*
- Toate sofismele sunt erori de argumentare.*
- Unele flori nu sunt albastre.*
- Niciun romb nu este cerc.*

- A. Precizați formula propoziției 1. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 3 și subalterna propoziției 2. **6 puncte**

- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecărei dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**

- D. Reprezentați prin metoda diagramei Euler propoziția categorică 2. **4 puncte**

- E. Doi elevi, X și Y, au următoarele opinii:

*X: Dacă toate felinele sunt mamifere, atunci unele mamifere sunt feline.**Y: Dacă unii medici nu sunt șoferi, atunci unii șoferi nu sunt medici.*

Pornind de la această situație:

- a. formalizați demersul logic specific celor două raționamente; **4 puncte**

- b. explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

- A. Fie următoarele două moduri silogistice: aeo-2, aai-4.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramei Venn, validitatea oricărui dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ati ajuns. **4 puncte**

- B. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția *Unii scriitori sunt români.* **8 puncte**

- C. Fie următoarea definiție:

Egalitatea este o relație între obiecte egale.

- a. Precizați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

- b. Menționați două reguli de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a., și construiți, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiție care să le încalce. **8 puncte**

TESTUL 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Scriți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Intensiunea termenului *medicament* înseamnă:
  - cuvântul *medicament*;
  - o substanță cu efect terapeutic;
  - totalitatea medicamentelor;
  - algocalmin, paracetamol, insulină etc.
2. Termenul *președintele actual al Franței* este:
  - absolut, concret, vid, vag;
  - concret, compus, nevid, general;
  - concret, compus, nevid, singular;
  - abstract, compus, singular, precis.
3. Termenii *capitală europeană* și *orașe riverane Dunării*, ca specii ale genului oraș, se află în raport de:
  - identitate;
  - ordonare;
  - contrarietate;
  - încrucișare.
4. Predicatul logic al propoziției *Şerpii sunt reptile* este:
  - sunt reptile*;
  - reptile*;
  - sunt*;
  - serpii*.
5. Reprezintă o propoziție universal-affirmativă:
  - Oamenii sunt ființe sociale;
  - Unele felini sunt animale domestice;
  - Nu există ființe perfecte;
  - Extratereștrii nu există;

6. Inferența în care procesul de raționare se desfășoară de la universal la universal, este:

- corectă;
- nevalidă;
- inductivă;
- deductivă.

7. Într-o demonstrație corectă este interzis ca:

- teza să fie o propoziție probabilă;
- demonstrarea argumentelor să depindă de demonstrarea tezei;
- teza să decurgă din argumente conform cu regulile logice;
- teza să rămână aceeași pe tot parcursul demonstrației.

8. Raționamentul *Dacă matematica, chimia și biologia sunt probe de bacalaureat, atunci toate științele exacte sunt probe de bacalaureat* este un exemplu de:

- inducție incompletă;
- inducție completă;
- raționament valid;
- silogism.

9. Raționamentul *Dacă toate creațiile eminesciene sunt romantice, atunci și poemul „Luceafărul” al lui Mihai Eminescu este romantic* este un exemplu de:

- inducție incompletă;
- inducție completă;
- obversiune;
- deducție.

10. Argumentul „relativ la milă” este:

- un paralogism;
- un sofism de limbaj;
- o eroare materială;
- o eroare formală.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Orice silogism simplu are trei termeni.
- Unele silogisme sunt inferențe valide.
- Niciun mod din figura silogistică II nu are concluzie afirmativă.
- Unele moduri silogistice nu respectă legile logice.